

Hayvan sağlık zabıtası kanununun 58 ve 59 ncu maddelerinin değiştirilmesine ve at vebasına tutulan hayvanların öldürülmesine ve bunların ödenmesine dair kanun tasarısı ve Tarım, İcışleri ve Bütçe Komisyonları raporları (1/385)

T. C.

Başvekkâlet

15 . I . 1945

Muameleat Ümmam Müdürlüğü

Tetlik Müdürlüğü

Sayı : 71 - 300; 6/136

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Hayvan Sağlık Zabıtası Kanununun 58 ve 59 uncu maddelerinin değiştirilmesine ve at vebasına tutulan hayvanların itlâf ve tazminatına dair Ziraat Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 6 . I . 1945 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçesiyle birlikte sunulmuş olduğunu arz ederim.

Başbakan

Ş. Saracoğlu.

Hayvan Sağlık Zabıtası Kanununun 58 ve 59 ncu maddelerinin değiştirilmesine ve at vebasına tutulan hayvanların itlâf ve tazminatına dair mucip sebepler lâyihası

Hayvan Sağlık Zabıtası Kanununun tazminat faslındaki 58 ve 59 ncu maddelerini değiştirecek ve at vebasına tutulan hayvanların itlâf ve tazminatına ait olan bu kanunda başlıca dört nokta ele alınmış bulunmaktadır.

1. — Abortüs enzooticus (Bang) hastalığından kestirilen hayvanların tazmini;
2. — İhbarı mecburi hastalıklara karşı koruma maksadiyle yapılan telkin ve tedavilerle tedavi banyoları yüzünden ölen hayvanların tazmini;
3. — Tazmin haddinin yüz lirayı geçmeyeceğine dair hükmün kaldırılması;
4. — At vebası hastalığının memleketimize sokulmaması ve memleket dâhilinde yapılmasını önleyecek tedbirler ve tazminat;

Bu dört noktanın mucip sebepleri aşağıda sırasıyle arz edilmiştir.

1. — Sığırlarda Abortüs enzooticus (Bang) hastalığı Hayvan Sağlık Zabıtası Kanununun üçüncü maddesi hükmüne göre, yeni olarak ihbarı mecburi hastalıklar arasına sokulmuştur. Bu hastalık, gerek yetiştiriciliğe büyük zararlar vermesi ve gerekse insan sıhhatını tehdit etmesi itibariyle umumî mücadele gerekçesine alınmıştır. Bu mücadelede hastalıklı hayvanların kesilmesi suretiyle bilhassa süt ve damızlık ineklerini elinden çıkarmak mecburiyetinde kalan hayvan sahiplerine yeniden hayvan alabilecek bir yardımda bulunulması ve hastalıkların da vaktinde haber alınarak vukua gelecek daha geniş zararların önüne geçilebilmesi gibi iki hedefe varılmış olunacaktır. Bu usul ileri memleketlerde bu yolda tatbik edilmektedir.

2. — İhbarı mecburi hastalıklara karşı korunma maksadiyle yapılmakta olan türlü telkin ve tedaviler ile ucuz ve kenelere karşı yapılan koruma ve tedavi banyoları esnasında ölen hayvanların taz-

mini suretiyle de gene hayvancılığın teşvik ve korunmasına çalışılmış olacak ve banyolardan çekinen ve korkan hayvan sahiplerinin bu iyi ve faydalı usule bağlanmak için cesareti arttırılarak hastalıkların çok geniş olan tahribatını önlemeye matuf tedbirlerin daha müessir şekilde tatbiki temin edilmiş olacaktır.

3. — Tazmin haddinin yüz lirayı geçmiyeceğine dair kanunun 59 ncu maddesindeki hükmün kaldırılması suretiyle, tazmine hak kazanan hayvan sahiplerine ellerindeki hayvanın yerine aynı kıymette hayvan alabilmeleri için hakikî imkân verilmiş olacak ve uğradıkları zarar da kelimenin tam mânasıyla ve 60 ncu maddedeki sarahat dairesinde tazmin edilmiş olacaktır.

4. — At vebası hastalığı yurdumuza yakın memleketlerde şimidyeye kadar görülmediği cihetle sağlık zabıtasına ithal edilmemiş bulunmakta idi. Bu defa Askerî harekât dolayısıyla Cenubi Afrikadan Mısır, Suriye, Filistin'e bulaşarak bu memleketlere büyük tahribata sebep olduğundan bu hastalığın da ihbarı mecburî hastalıklar arasına sokulması zarureti hâsıl olmuştur. Hastalığın memleketimize bulaşmaması için, hududlarımızdan girecek hayvanların yalnız hastalıklı olmamaları meşrut olmayıp zahiren tamamiyle salim olup hiç bir şüpheli âraz göstermiyen hayvanların kanlarında da hastalık âmillerinin (Virus) aylarca kaldığı ve bu gibi hayvanların kanlarını emen haşaratla diğer hayvanlara bulaştığı, katiyetle anlaşıldığından hudutlardan hiç bir hayvanın memleketimize sokulmaması ve kaçak olarak girenlerin de imha edilmesi, lâzım gelmektedir. Bu sebeple hudutlarımızda kaçak olarak tutulan hasta veya sağlam bütün tek tırnaklı hayvanlarla yine hastalığın âmilini uzun müddet taşıyan ve kolaylıkla temizlenmesi mümkün olmayan bu nevi hayvanların ham maddelerinin müsadere edilerek derhal imhaları zarurî bulunmaktadır.

Memleket içinde hastalık çıktığı takdirde hastalığa tutulanlar iyi olsalar dahi aylarca vücutlarında hastalık âmilini taşıyarak sinekler vasıtasıyla hastalığın intişarına sebep oldukları cihetle bunların da itlâf ve imha edilmeleri zarurî görülmektedir.

5. — 1942 malî yılında tatbik edilen Antraks vakseninden bazı bölgelerde ölen hayvanların tazmini suretiyle sahiplerinin mağduriyetten vikayeleri her bakımdan muvafık olacağı teemmül edildiğinden mâruz yılda Antraks aşısı tatbikinden dolayı ölen hayvanların tazminine matuf olan muvakkat bir madde kanuna eklenmiştir.

Yukarda mucip sebepleri izah edilen mâruzatın yerine getirilmesi suretiyle yurdumuz hayvan servetine ve genel sağlığına karşı alınan koruyucu tedbirlerin kuvvetlendirilmiş olacağı kanaati ile ibi mucip sebepler lâyihası sunulmuştur.

Tarım Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Tarım Komisyonu

Esas No. 1/385

Karar No. 23

28. III. 1945

Yüksek Başkanlığa

Hayvan Sağlık Zabıtası Kanununun bazı maddelerinde değişiklik yapılması hakkında Ziraat Bakanlığınca hazırlanıp Bakanlar Kurulunun 6. I. 1945 tarihli toplantısında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan ve Encümenimize gönderilen kanun tasarısı Ziraat Bakanlığının uzmanları bulunduğu halde okundu, görüşüldü :

Eyvelece tazmine tâbi tutulan ruam, sığır vebası, verem, keçi ciğer ağrısı hastalıklarından

başka bir kaç senedenberi memleketimizde başgösteren (Bang) hastalığını da buraya katmak lâzımgeliyor.

Sığırlarda görülen bu hastalık sığırcılığımızı insan sağlığını tehdit altında bulundurması, yetiştiricileri önemli zararlara sokması karşısında yeni olarak haber verilmesi zorunlu hastalıklar arasına ve umumî mücadeleye konmuştur. Bu mücadele ile hastalıklı hayvanların kesilmesin-

den süt ve damızlık inekleri elinden çıkarmak zorunda kalan hayvan sahiplerine başka memleketlerde yapıldığı gibi yeniden hayvan alabilecek yardımda bulunmak suretiyle hastalığı vaktinde haber alarak önlemek memleket hayvancılığını teşvik ve koruma bakımından ehemmiyetlidir. Haber verilmesi zorunlu tutulan hastalıklara karşı korunmak için yapılan birçok aşı ve tedaviler ile uyuz ve kenelere karşı yapılan banyolar sırasında pek seyrek olarak ölen hayvanların ödenmesi bu banyolardan kaçınan hayvan sahiplerini buna alıştırmak cihetinden de lüzumlu ve yine hayvancılığımızın ilerlemesini güden bir yoldur. 59 ncu maddedeki ödeme haddinin yüz lirayı geçmemesi hakkındaki hüküm hayvan sahiplerini öldürülen hayvan yerine tekrar aynı kıymette hayvan alabilmesini sağlamakta ve neticede bu gibi hastalıklara karşı gelmeyi güçleştirmektedir. Bu sebepten bunların uğradıkları zararı tam olarak önlemek için 60 ncu maddedeki hükümler dairesinde kararlaştırılacak kıymetin tamamını vermek ciheti yerinde görülmüştür. At vebasına gelince : Henüz memleketimizde görülmemekle beraber Suriye'ye kadar gelmiş olan bu bulaşıcı hastalık başgösterdiği yerlerde büyük zararlar yapmaktadır. Hayvanları öldürmekte olan bu hastalığa

karşı her çeşit tedbirlerin alınması ve memleketimizde görüldüğü takdirde hastalığa tutuluların öldürülmesi hakkındaki 3 ncu madde olduğu gibi kabul edilmiştir.

1942 yılında tatbik edilen antraks aşısından başka memleketlerde de görüldüğü gibi bazı bölgelerimizde ölen hayvanların tazmini suretiyle sahiplerinin zarara uğramamaları hakkındaki muvakkat madde de yerinde görülmüş bu suretle 4, 5 nci maddelerden başka diğer tasarıdaki maddeler aynen kabul edilmiştir.

Havalelerine göre Dahiliye Encümenine gönderilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Tarım Ko. Baş. Y.	Sözcü	Kâtip
Manisa	Manisa	Çanakkale
Y. Özey	Y. Özey	S. Batu
Aydın	Çorum	Denizli
N. Göktepe	N. Atalay	A. Ege
Denizli	Hakkâri	Hatay
E. A. Tokad	A. R. Göksidan	Ş. Devrim
Hatay	Kırşehir	Konya
A. Türkmen	İ. Turan	S. Çumralı
Niğde	Siird	Sivas
R. Dolunay	A. R. Esen	İ. M. Uğur
Sivas		Yozgad
A. Esenbel		M. Alhoğlu

İçişleri Komisyonu raporu

T. B. M. M.

İçişleri Komisyonu

Esas No. 1385

Karar No. 23

4 . IV . 1945

Yüksek Başkanlığa

Hayvan Sağlık Zabıtası Kanununun bazı maddelerine değişiklik yapılması hakkında Ziraat Bakanlığınca hazırlanıp Bakanlar Kurulunun 6 . I . 1945 tarihli toplantısında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun tasarısı, Ziraat encümeni mazbatasıyla birlikte Encümenimize gönderilmesi üzerine, Ziraat Bakanlığı temsilcileri hazır buldukları halde incelendi.

Bu inceleme sonunda : Hayvan Sağlık Zabıtası kanununda bazı değişiklikler yapılmasını lü-

zumlu kılan sebeplerin başlıca dört noktada toplandığı ve bunların :

1. Aportüs enzooticus (Bank) hastalığından kestirilen hayvanların tazmini;
2. İhbarı mecburi hastalıklara karşı koruma maksadiyle yapılan telkih ve tedavilerle tedavi banyoları yüzünden ölen hayvanların tazmini;
3. Tazmin haddinin yüz lirayı geçmiyeceğine dair hükmün kaldırılması;
4. At vebası hastalığının memleketimize so-

kulmaması ve memleket dâhilinde yayılmasını önliyecek tedbirler ve tazminat;

Dan ibaret olduğu gerek Hükümet gerekşinin ve gerekse Ziraat Encümeninin mazbatasının okunmasından anlaşılmaktadır.

Bazı bölgelerimizde bu yüzden ölen hayvanların tazmini suretiyle sahiplerinin zarara uğramamaları hakkında geçici madde şükranla karşılanmıştır.

Sonunda : Kanun tasarısı, Genel Heyetçe yerinde ve uygun bulunarak Ziraat Encümeninin değiştirdiği 4 ve 5 nci maddeleriyle birlikte aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Encümenine gön-

derilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

İçişleri Ko. Başkanı	Bu rapor sözcüsü	Kâtip
Tekirdağ	Giresun	Giresun
C. Uybadın	N. Osten	N. Osten
Ankara	Balıkesir	Bolu
F. Daldal	S. Uzun	H. Ş. Adal
Bursa	Elâzığ	Erzincan
F. Gıvendiren	S. Sağiroğlu	Ş. Sökmensüer
Erzurum	Gümüşane	İçel
N. Elgün	R. Güreli	R. Koraktan
Kars	Kayseri	Konya
E. Özoğuz	A. H. Kalaç	Ş. Ergun
Malatya		Sivas
E. Barkan		M. Ş. Bleda

Bütçe Komisyonu Raporu

T. B. M. M.

Bütçe Komisyonu

Esas No. 1/385

Karar No. 80

21. V. 1945

Yüksek Başkanlığa

Hayvan Sağlık Zabıtası Kanununun 58 ve 59 ncu maddelerinin değiştirilmesine ve at vebasına tutulan hayvanların öldürülmesi ve tazminine dair Tarım Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığın 15. I. 1945 tarihli ve 6/136 sayılı tezeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun tasarısı Tarım ve İçişleri Komisyonları raporlarıyla birlikte komisyonumuza verilmekle incelenip görüldü.

Hayvanlar arasındaki bulaşıcı hastalıklarla daha geniş ölçüde bir savaşı sağlamak için haber verilmesi gerekli görülen hastalıklardan Bang hastalığının da tazmin edilecek hastalıklar arasına alınması, haber verme görevliğini taşıyan hastalıklara karşı koruma maksadiyle yapılan telkih ve tedavilerle tedavi banyoları yüzünden ölen hayvanların tazminini, tazmin haddinin bugünün fiyatlarına uygun yeterliğini sağlamak için takdir usulünün kabulü ve henüz memleketimize girmemiş bulunan at vebası ile bulaşık olarak memleket sokulmak istenen atların öldürülmesi ve yurt içinde zuhuru halinde

tazmini gibi esasları kapsayan kanun tasarısı gerekçe ve komisyonlar raporlarının tetkikinden ve alınan izahlardan sonra komisyonumuzca da yerinde görülerek yalnız yazıya ve tertibe ilişkin bir değişiklikle aynıyle kabul edilmiştir.

Kamutayın onayına konulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkan V.	Sözcü
Kastamonu	Edirne	Tokad
T. Coşkan	M. N. Gündüzalp	H. N. Keşmir
Kâtip		
İstanbul	Aydın	Çanakkale
F. Öymen	Refet Alpman	S. Arsal
Diyarbakır	Diyarbakır	Eskişehir
Rüştü Bekit	Şeref Uluğ	Yavuz Abadan
Giresun	Giresun	İsparta
M. Akkaya	Ayet Sayar	M. Karaağaç
İstanbul	İstanbul	Manisa
H. Kortel	H. Ülkmen	F. Kurdoğlu
Rize	Samsun	Yozgad
T. B. Balta	M. A. Yörüker	A. Saunçur

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Hayvan Sağlık Zabıtası Kanununun 58 ve 59 ncu maddelerinin değiştirilmesine ve at vebasına tutulan hayvanların itlâf ve tazminatına dair kanun lâyihası

MADDE 1. — Hayvanların sağlık zabıtası hakkındaki 3 Mayıs 1928 tarih ve 1234 sayılı kanunun 58 nci maddesinin birinci fıkrası ile bu maddenin (P) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

(Madde 58. — Sığır vebası, ruam ve keçi ciğer ağrısı hastalıklarından öldürülen hayvanlarla keçi ciğer ağrısı, verem ve abortüs enzooticus (Bang) hastalığından kestirilen veyahut aşağıda yazılı sebeplerle ölen hayvanların sahiplerine Ziraat Vekâleti bütçesinden aşağıda yazılı nispetler dâhilinde tazminat verilir.

P) Hastalıktan veya sirayetten şüpheli buldukları için öldürülen veyahut öldürülüp otopsilerinde veya lâboratuvar muayenelerinde hastalığın hususi âfet ve âmilleri tesbit edilemeyen ve ihbarı mecburi hastalıklardan herhangi birisine karşı koruma maksadıyla yapılan telkih, banyo ve tedaviler yüzünden öldükleri otopsi ve lâboratuvar muayeneleriyle tesbit edilen hayvanların 60 nci maddede mucibince tâyin edilecek kıymetlerin tamamı.)

TARIM KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Hayvan Sağlık Zabıtası Kanununun 58 ve 59 ncu maddelerinin değiştirilmesine ve at vebasına tutulan hayvanların itlâf ve tazminatına dair kanun tasarısı

MADDE 1. — Hükümetin 1 nei maddesi aynen kabul edilmiştir.

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Hayvan Sağlık Zabıtası Kanununun 58 ve 59 ncu maddelerinin değiştirilmesine ve at vebasına tutulan hayvanların öldürülmesi ve tazminatına dair kanun tasarısı

MADDE 1. — Hayvanların sağlık zabıtası hakkındaki 3. IV. 1928 tarihli ve 1234 sayılı kanunun 58 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

(Sığır vebası, ruam, keçi ciğer ağrısı hastalıklarından öldürülen hayvanlarla keçi ciğer ağrısı, verem ve Abortüs enzooticus (Bang) hastalığından kestirilen veyahut aşağıda yazılı sebeplerle ölen hayvanların sahiplerine Tarım Bakanlığı bütçesinden aşağıda yazılı nispetler içinde tazminat verilir.)

MADDE 2. — Aynı kanunun 58 nci maddesinin (P) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

(P - Hastalıktan veya bulaşıklardan şüpheli buldukları için öldürülen veyahut öldürülüp otopsilerinden veya lâboratuvar muayenelerinde hastalığın özel âfet ve âmilleri belirtilemeyen ve haber verme ödevliğini taşıyan hastalıklardan herhangi birisine karşı koruma maksadıyla yapılan telkih, banyo ve tedaviler yüzünden öldükleri otopsi ve lâboratuvar muayeneleriyle belirtilen hayvanların 60 nci maddesi gereğince tâyin edilecek kıymetlerin tamamı.)

Hü.

MADDE 2. — 59 ncu madde aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

(Madde 59. — Hayvan sağlık zabıtası nizamnamesi mucibince sarf ve istihlâke bırakılan deri, et ve sair bedelleri rayiç üzerinden kıymetlendirilerek tazminattan indirilir. Resmî müesseseler ile belediyelere ait olan veya sahipleri tarafından hastalıkları haber verilmemiş veyahut hastalıklı oldukları bilinerek satın alınmış olan hayvanlar için tazminat verilmez. Yabancı memleketlerden yurda yeni sokulmuş olupta hastalanan hayvanlardan, memleket dışında iken hastalık âmilini alarak, tefrih devrinde iken memlekete sokuldukları tesbit edilenlere tazminat verilemez.)

MADDE 3. — At vebası hastalığı hüküm süren yabancı memleketlerden kaçak olarak hudutlarımıza sokulan tek tırnaklı hayvanlarla bu nevi hayvanların hammaddeleri müsadere ve derhal tazminatsız olarak itlâf ve imha edilir. Memleket dâhilinde bu hastalığa tutulular itlâf ve tamamen imha edilerek altmışıncı madde mucibince takdir edilecek kıymetlerinin tamamı tazmin edilir.

MUVAKKAT MADDE — 1942 malî yılında tatbik edilen antraks aşısından ölen hayvanlar yukarıdaki (P) fıkrası hükmü dâhilinde tazmin edilirler.

MADDE 4. — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 5. — Bu kanunun hükümlerini icraya Adliye, Da-

Ta. K.

MADDE 2. — Hükümetin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hükümetin 3 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Bu kanun yayımı tarihinden yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Bu kanun hükümlerini icraya Adliye, Dahi-

B. K.

MADDE 3. — Aynı kanunun 59 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

(Hayvan sağlık zabıtası nizamnamesi gereğince sarf ve istihlâke bırakılan deri, et ve sair bedelleri geçer fiyat üzerinden kıymetlendirilerek tazminattan indirilir. Resmî kurumlar ile belediyelere ilişkin olan veya sahipleri tarafından hastalıkları haber verilmemiş veyahut hastalıklı oldukları bilinerek satın alınmış olan hayvanlar için tazminat verilmez. Yabancı memleketlerden yurda yeni sokulmuş olupta hastalanan hayvanlardan, memleket dışında iken hastalık âmilini alarak, tefrih devrinde iken memlekete sokuldukları belirtilenlere tazminat verilmez.)

MADDE 4. — Hükümetin 3 ncu maddesi aynıyle.

GEÇİCİ MADDE — 1942 malî yılında uygulanan Antraks aşısından ölen hayvanlar yukarıdaki ikinci madde hükmüne göre tazmin edilir.

MADDE 5. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6. — Bu kanunu Adalet, İçişleri, Millî Savunma,

Hü.

Ta. K.

B. K.

hiliye, Millî Müdafaa, Maliye ve Ziraat Vekilleri memurdurlar.

liye, Millî Müdafaa, Maliye ve Ziraat Bakanları yürütür.

Maliye ve Tarım Bakanları yürütür.

6. I. 1945

Bş. V.	Ad. V.
Ş. Saracoğlu	R. Türel
M. M. V.	Da. V.
A. R. Artunkal	Hilmi Uran
Ha. V.	Ma. V.
H. Saka	N. E. Sumer
Mf. V.	Na. V.
Yücel	Sırrı Day
İk. V.	S. İ. M. V.
Fuad Sirmen	Dr. H. Alataş
G. İ. V.	Zr. V.
Suad H. Ürgüblü	Ş. R. Hatipoğlu
Mü. V.	Ti. V.
A. F. Cebesoy	C. S. Siren